

Fågellivet efter branden på Hälleskogen

Referat från föredrag på VOF:s Höstmöte av Sören Larsson och Lennart Waara.

FOTO: LENNART WAARA

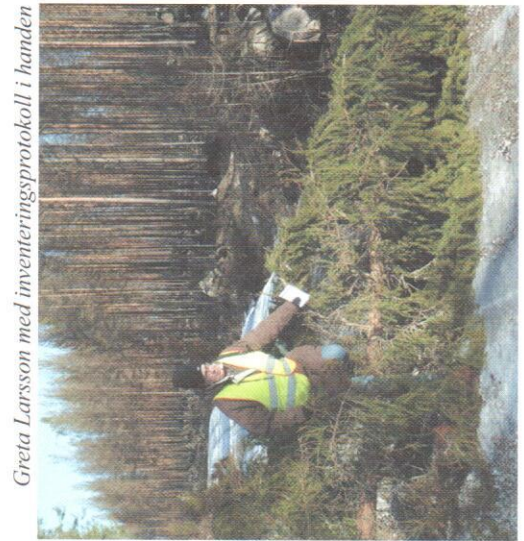
FOTO: SÖREN LARSSON

Under våren och sommaren 2015 har 25 medlemmar i VOF inventerat fågelförekomsten på Hälleskogsbrännan. De har linjetaxerat totalt 233 km första dekaderna i mars, april, maj och juni. Projektet är finansierat av Naturvårdsverket/Alvins fond. Samarbetspartners har varit SOF BirdLife Sverige, SLU och länsstyrelsen i Västmanland.

Följande projekter valdes för inventeringarna: hönsfåglar, hackspettar, ugglor, skogssmygar, skogsduva, skogssnäppa, enkelbeckasin, nattskärpa, trädlärka, stenskvätta, rödstjarta, gransångare, tömskata, domherre, ortolan-sparv, fiskgjuse och lommar.

Uppbränd markvegetation, svarta tallar, omkullfallna träd och stenskravet var biotopen som mötte inventerarna. Inventeringar gjordes som linjetaxeringar och 10 vägsträckor inventerades. Samtliga fåglar inom 50 meter på båda sidor om vägen registrerades. Med tillståndet ingick att inventerarna måste gå två och två iförda varselväst och att de inte fick lämna vägarna. Som väntat var det individuellt fattigt men inte helt dött, för det finns arter som gynnats av skogsbranden. Skogssnäppan är ett sådant exempel. Skogssnäppan fanns på 85% av de inventerade vägsträckorna. Eftersom all markvegetation brunnit upp blev

FOTO: SÖREN LARSSON

Greta Larsson med inventeringsprotokoll i handen

gräs. Även trädpiplärka och järnsparv har gynnats.

De fåglar som missgynnats av branden är större hackspetten som åter frön från gran och tall samt insekter som finns i dessa träd. Det samma gäller de fåglar som lever i våra barrskogar året runt såsom kungsfågel, talltita och tofsmes.

Skogshönsen

Tallens barr, den viktiga vinterfödan för tjädern, har brandskadats över i stort sett hela området. Blåbärsriset och övrig markvegetation har bränts bort. I detta levde de fjärlisarver med mera som är kycklingarnas föda första månaderna.

Gamla kända tjäderlekare har inventerats och man kunde konstatera att tjädern är hårt drabbad, det var betydligt färre tuppar än tidigare. Av 19 inventerade spelplatser var 17 hårt skadade av branden. Det blir intressant att se vad som händer nästa år.

Även ornen är drabbad negativt på grund av den upprunna markvegetationen. Orrrens vinterdiät består i stor utsträckning av knoppar från björk och videarter och detta hade brunnit upp. 12 spelplatser har inventerats och antalet tuppar i snitt var endast 3,3 tuppar/spelplats. Hälften av spelplatserna stod tomma.

Fiskgjuse - Före branden fanns sex kända bon, ett boträd brann upp. I år har häckning genomförts i tre bon där det blev två flygga ungar i varje bo.

Lommar - Ett storlommspar fick fram en flygg unge. I ytterligare tre sjöar fanns tre par med de fick inte några ungar. Detsamma gäller smålommen, där ett par fick fram en flygg unge men övriga tre par fick ej några ungar.

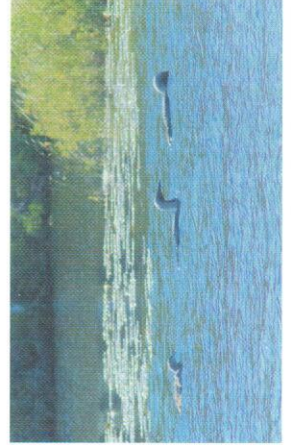

FOTO: LENNART WAARA

FOTO: PENTTI KORHONEN

Hackspettar - Under sensommaren och främst hösten fick VOF signaler om att antalet hackspettar ökat. Man beslöt att utvidga projektet genom att systematisk inventera förekomsten av hackspett längs vårens inventeringsvägar.

Spillkråka har fördubblats och tretåig hackspett har ökat kraftigt. VOF kan redovisa en invasion av de nämnda arterna. Hälleskogsbrännan har sannolikt den största koncentrationen av förekomsten av tretåig hackspett i Sverige. Större hackspett tillhörde under vårinventeringarna de missgynnade arterna. Men under hösten kan vi konstatera en viss återhämtning av arten.

Detta är en sammanfattning av inventeringsprojektet. Fullständig rapport kommer under vintern när samtliga resultat är analyserade. Inventeringen fortgår och det redovisade resultatet nedan omfattar endast till och med oktober. ■

Inventering av hackspettar på tio vägar första decaden mars-juni jämfört med oktober.

Art	Antal mars-juni	Okt
Större hackspett	38	44
Mindre hackspett	0	6
Gråspett	2	1
Gröngöling	3	7
Spillkråka	27	54
Tretåig hackspett	0	31
TOTALT	70	143